

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مرحله‌ی آماده‌سازی فایل				
تکمیل مآخذ و ویرایش نهایی	ویرایش دوم	ذکر مآخذ	تصحیح و ویرایش اولیه	پیاده‌سازی

دشمن اصلی انسان در مسیر سلوک

کلیدواژگان: شیطان، نفس، دشمن بیرونی و درونی، راه مقابله، باطن، نقاط نفوذپذیر، فروپاشی شخصیت انسانی، رویین تن، تهذیب نفس، حکومت، فساد.

این نکته‌ای که خدمتتان عرض می‌کنم، نکته‌ی ظریفی است و در آفاق و انفس، مصداق دارد. تمام تأثیرگذاری ابلیس و شیطان، در جنبه‌ی باطنی و درونی انسان، و در سیر معنوی، ناظر بر نقطه‌ضعف‌های وجودی ماست. به تعبیر بودایی‌ها چاکراهایی که در وجود انسان است، نقطه‌های نفوذ، ورود، و نقطه‌ضعف‌هایی که ما داریم، مثل زخمی است که حشره‌ای می‌آید روی آن می‌نشیند و میکروبی را با خودش می‌آورد و وارد بدن انسان می‌شود. اگر پوست بدن من زخم نبود، این حشره نمی‌توانست کاری با من بکند. نقاط آسیب‌پذیر نفس ماست که راه ورود شیطان و ابلیس است. اگر من این نقاط را ترمیم کنم و دیگر نقطه‌ضعفی، نقطه‌ی ورودی، چاکرا و نقطه‌ی نفوذپذیری، در وجود من نباشد، شیطان هیچ غلطی نمی‌تواند بکند. خودش هم اعتراف کرد؛ وقتی که از بهشت بیرون رانده شد، قسم خورد به عزت خدا که **لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ**^۱ همه‌ی انسان‌ها را اغوا می‌کنم؛ **إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ**

۱. سوره‌ی حجر، آیه‌ی ۳۹ و سوره‌ی ص، آیه‌ی ۸۲.

الْمُخْلِصِينَ: ^۲ جز بنده‌های مخلص تو را؛ چون آنها دیگر نقطه‌ی نفوذ ندارند که من بتوانم از آنجا وارد شوم و نفوذ کنم. خدا هم فرمود: **إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ**. ^۳

بنابراین این نکته‌ی مهمی است. بحث پرداختن به نفس، و تزکیه و تهذیب نفس، رمزش اینجاست که انسان را رویین تن می‌کند. انسان رویین تن دیگر هیچ تیری به او نفوذ نمی‌کند. بگذار همه‌ی عالم تیر ببارند به سمت من! اگر من رویین تن باشم اثری ندارد! لذا اگر ابلیس تمام جنود خودش، لشکریان جَنّی و انسی و همه‌ی شیاطین خودش، همه را به سمت من بسیج کند، اگر من نقطه‌ی نفوذپذیری نداشته باشم و رویین تن شده باشم، تلاش آنها بی‌نتیجه است! هیچ ضرری به من نمی‌تواند بزنند! هیچ آسیبی به من نمی‌تواند بزنند. این نقاط نفوذ درون من است که مرا آسیب‌پذیر کرده و اگر تهذیب نفس می‌کنیم برای همین است؛ این نقاط نفوذ را می‌بندیم و دیگر خیالمان راحت است. دیگر شیطان هیچ تسلّتی به ما ندارد؛ هیچ نفوذی نمی‌تواند بکند.

در جنبه‌ی آفاقی هم همین است. همان‌طور که نقطه‌ی آغاز فروپاشی شخصیت انسانی همان نفوذپذیری‌ها و آسیب‌پذیری‌های شخصیتی اوست، در جنبه‌های اجتماعی و سیاسی هم همین است. هیچ حکومت و نظامی، فرو نمی‌پاشد، مگر تحت‌تأثیر تهی شدن از درون. اگر ما آسیب‌پذیری‌های درونی نداشته باشیم، دشمن بیرونی هیچ غلطی نمی‌تواند بکند. اینکه امام، خدا رحمتشان کند، فرمودند: آمریکا، هیچ غلطی نمی‌تواند بکند، این حرف، مبانی معرفتی دارد. در سوره‌ی فجر، قرآن، قدرت‌های بزرگ حکومتی تاریخ و رژیم‌های بسیار مقتدر را اسم می‌برد. **أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادِ إِرَمَ ذَاتِ الْعِمَادِ،^۴ وَ ثَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ وَ فِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ:** ^۵ اینها را یکی یکی اسم می‌برد؛ این

---

۲. سوره‌ی حجر، آیه‌ی ۴۰ و سوره‌ی ص، آیه‌ی ۸۳.

۳. سوره‌ی حجر، آیه‌ی ۴۲ و سوره‌ی اسراء، آیه‌ی ۶۵.

۴. سوره‌ی فجر، آیات ۶ و ۷.

۵. سوره‌ی فجر، آیات ۹ و ۱۰.

قدرت‌های افسانه‌ای تاریخ بشریت را با همه‌ی قدرتشان؛ عاد با آن پایگاه‌های عظیمی که داشت؛ ثمود، فرعون با آن اقتدار عجیبی که داشت، همه‌ی اینها را اسم می‌برد و می‌فرماید ببینید چه شد اینها فروپاشیدند! اینها کسانی بودند که **فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفُسَادَ**^۶ در داخلشان فساد زیاد شد و از درون اینها را پوک کرد. از درون که پوک شدند، با یک تلنگر فرو ریختند؛ **فَصَبَّ عَلَيْهِمُ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ**^۷.

برای مثال یک گوی آهنین توپ را در نظر بگیرید؛ شما با اسلحه هم به آن شلیک کنید هیچ آسیبی نمی‌بیند؛ اما یک بادکنک توخالی را در نظر بگیرید؛ با اشاره‌ی نوک یک سوزن می‌ترکد و از بین می‌رود؛ اولی توپ بود، دومی تو خالی بود. نظام‌ها و حکومت‌ها، وقتی فساد در درونشان زیاد می‌شود، اختلاس و ارتشاء و باندبازی و فامیل‌بازی و ضعیف‌کشی، فسق و فجور، بی‌بندوباری و هزار و یک‌جور فسادهای مختلف، وقتی اینها زیاد شد، از درون اینها را پوک می‌کند و مثل بادکنک می‌شوند؛ بادکنک با اشاره‌ی سوزن می‌ترکد. لذا فرمود: **إِنَّ رَبَّكَ لَبَلَمُرْصَادٍ**^۸ آن تازیانه‌ای که خدا زد و فرعون فروپاشید، ثمود فروپاشید، عاد فروپاشید، او همچنان آماده است. اگر شما از درون فاسد شدید، بدانید که فرومی‌ریزید؛ اما اگر درونتان سلامت بود، نگران نباشید. لذا آیاتی که در ماجرای غدیر نازل شده، اشاره به همین دارد؛ می‌فرماید: **الْيَوْمَ يَنْسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ**: امروز کفار مأیوس شدند که دیگر بتوانند دینتان را نابود کنند؛ **فَلَا تَخْشَوْهُمْ**: دیگر از دشمن خارجی نترسید. **وَ اخْشَوْنَ**: از من خدا بترسید؛ خداترس باشید! فساد نکنید! از من بترسید! از دشمن خارجی نترسید. اینکه امام فرمود: از آمریکا نترسید، هیچ غلطی نمی‌تواند کند، همین است. خداوند می‌فرماید: **فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَ اخْشَوْنَ**^۹ فقط از من بترسید. از من خدا بترسید. بترسید که مبادا در درون شما فساد ایجاد شود. فساد، مثل موریانه از

۶. سوره‌ی فجر، آیه‌ی ۱۲.

۷. سوره‌ی فجر، آیه‌ی ۱۳.

۸. سوره‌ی فجر، آیه‌ی ۱۴.

۹. سوره‌ی مائده، آیه‌ی ۳.

درون شما را می‌خورد؛ بعد با یک تلنگر فرومی‌ریزید؛ ولی اگر سلامت در وجود شما باشد، آن سلامت، اقتداری به شما می‌دهد که احدی نمی‌تواند غلطی بکند.

بنابراین، بحثی که عرض کردم، هم جنبه‌ی بیرونی دارد و هم جنبه‌ی درونی. فروپاشی جنبه‌های شخصیت انسانی ما معلول **فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفُسَادَ**^{۱۰} است؛ معلول همان نقاط آسیب‌پذیر نفس ماست. یکی نسبت به پول ضعف دارد، یکی نسبت به لذت و شهوت، یکی به شهرت، یکی نسبت به قدرت؛ اینها همان چاکراها و نقاط نفوذ است؛ نقاطی است که آسیب‌ها را ایجاد می‌کند و فرد را از درون مثل موربانه می‌خورد و بعد با یک تلنگر فرومی‌پاشد. همان نماز شب‌خوان، می‌شود یک کافر ملحد! همان بسیجی جبهه و جنگ سال‌های حماسه و شهادت، تبدیل می‌شود به یک مال‌مردم‌خور غارتگر آن‌چنانی! فروپاشید! چرا؟ چون از درون خالی شد.

در مبارزه‌ی با نفس، در تهذیب و تزکیه‌ی نفس، می‌خواهیم جلوی این نقطه‌های آسیب‌پذیر را بگیریم؛ این نقطه‌هایی که شیطان از آن وارد می‌شود و آن میکروب یا ویروس را درون ما تکثیر می‌کند و ما را از درون خالی می‌کند. می‌خواهیم جلوی این را بگیریم؛ می‌خواهیم این راه را ببندیم.

لذا این نکته‌ای که عرض کردم، نکته‌ی بسیار مهمی است؛ هم در مورد حکومت اسلامی و نظام جمهوری اسلامی نگران بیرون نباشیم، نگران زیاد شدن فساد در درونمان باشیم، این است که ما را به فروپاشی و نابودی تهدید می‌کند، و هم در سیر معنویمان نگران شیطان نباشیم؛ نگران نفسمان باشیم؛ نگران درونمان باشیم.

امیدواریم خدای متعال هم در جنبه‌ی درونی، به ما توفیق تهذیب و تزکیه‌ی نفس، و بستن این نقاط نفوذ شیطان را بدهد و هم امیدواریم در نظام اجتماعی، سیاسی و حکومتی، عزمی، اراده‌ی جدی، شهامتی، جسارتی، ببخشد که به‌راستی با فساد مبارزه کنیم. شعار مبارزه با فساد ندهیم؛ به‌راستی به

---

۱۰. سوره‌ی فجر، آیه‌ی ۱۲.

میدان مبارزه با فساد بیاییم. هر فسادى را هم که تا ديروز به آن مبتلا بوديم، استغفار كنيم؛ توبه كنيم؛ اقرار كنيم و درصدد ترميم و اصلاحش برآييم. و اگر اين طور شويم، هيچ كس نمى تواند كارى با ما كند و اقتدار و پيشرفت ما، پيروزى و بقاى ما تضمين مى شود. ان شاء الله.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُم